

Γρηγόριος Ε΄: Πάσχα στην αγχόνη.

του Γιώργου Ν. Παπαθανασόπουλου.

Ανήμερα το Πάσχα του 1821 και σε ημερομηνία κοντινή με το φετινό (21 Απριλίου ήταν με το σημερινό γρηγοριανό ημερολόγιο) απαγχονίστηκε ο Πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης Γρηγόριος ο Ε΄. Δυο χρόνια μετά, το 1823, στον «Ύμνο στην Ελευθερία» ο Διον. Σολωμός έγραψε: «Όλοι κλαύστε, αποθαμένος ο αρχηγός της Εκκλησίας. Κλαύστε, κλαύστε, κρεμασμένος ωσάν νάτανε φονιάς».

Ο εθνοϊερομάρτυρας Πατριάρχης άγιος Γρηγόριος Ε΄ επειδή είναι το σύμβολο του μαρτυρίου του Ελληνισμού – κλήρου και λαού – από τον οθωμανό κατακτητή και επειδή η λαοφιλία του ήταν και παραμένει υψηλότατη στην ελληνική ψυχή κτυπήθηκε από Έλληνες εχθρούς της Εκκλησίας περισσότερο από κάθε άλλη προσωπικότητα που συνδέεται με την Επανάσταση του 1821. Οι Έλληνες λάτρεις της Γαλλικής Επανάστασης ή/και αυτής των Μπολσεβίκων ιδεολογικά δεν μπορούν να δεχθούν την πραγματικότητα ότι η Εκκλησία – κλήρος παντός βαθμού και λαός πάσης τάξεως – πρωτοστάτησε στην Επανάσταση του 1821. Γι΄ αυτό και ο κύριος στόχος τους είναι ο Εθνάρχης Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄, που πρώτος θυσιάστηκε στον βωμό της Ελευθερίας των Ελλήνων.

Το παράξενο είναι ότι επώνυμοι βασιλόφρονες αντικομμουνιστές, όπως ο πολιτικός Παν. Πιπινέλης και ο καθηγητής Αλ. Τσιριντάνης, στο θέμα του Πατριάρχη συμφωνούν με τους μαρξιστές αναθεωρητές της Ιστορίας! Αυτοί ήσαν είτε οπαδοί της αντιπατριαρχικής ιδεολογίας του Κοραή, είτε άνθρωποι της Εκκλησίας, που νόμιζαν ότι υποστηρίζοντας ότι ο Πατριάρχης ήταν εναντίον της Επανάστασης τον αθώνουν έναντι του κατηγορητηρίου των Τούρκων, που τον οδήγησε στο ικρίωμα...(Σημ. Δες σχτ. Γιώργου Κεκαυμένου «Ο Γρηγόριος Ε΄ και η επανάσταση του 1821», Εναλλακτικές Εκδόσεις Αθήνα, 2019, σελ. 20 κ.ε.).

Ο άνθρωπος των ανακτόρων και υπερσυντηρητικός στην ιδεολογία πολιτικός Παν. Πιπινέλης (Σημ. Διορίστηκε από τον βασιλιά πρωθυπουργός για τρεις μήνες το 1963 και υπουργός εξωτερικών επί χούντας) για να θεμελιώσει την άποψη του επικαλείται τον κομμουνιστή Γιάνη Κορδάτο (Σημ. Προηγήθηκε του Βαρουφάκη στο «Γιάνης»). Έγραψε ο Πιπινέλης: «Ο μαρτυρικός θάνατος του (Γρηγορίου) πληροί την ζωή του με έναν φωτοστέφανον αγιότητας. Αυστηρά όμως ιστορική ανάλυση της δράσεώς του δεν επιτρέπει να δοθή εις τον θάνατόν του ο χαρακτήρ της εθνικής θυσίας, ως θέλει τούτο η επίσημος ρωμαντική σχολή της ελληνικής ιστορίας. Πράξις τερρορισμού προς συγκράτησιν μιας αναμοχλευόμενης ανταρσίας, ως ορθώς παρατηρεί ο Κορδάτος, ο θάνατος (Σημ. Προσέξτε την απλή έκφραση «Θάνατος» στα βασανιστήρια που υπέστη ο Πατριάρχης, στον απαγχονισμό του και στην βεβήλωση του σκηνώματός του) του πατριάρχου δεν έχει παρά την ιστορικήν αξίαν μιας ασκόπου και αδικαιολογήτου βιαιότητας». Σημειώνεται ότι ο Κορδάτος εισήγαγε την μαρξιστική ιδεολογία περιγράφοντας και παραλλάσσοντας γεγονότα που πήρε από άλλους συγγραφείς. Είναι ο πρόδρομος των σημερινών νεοκομμουνιστών, που περιγράφουν ιστορικά γεγονότα, με βάση την ιδεολογία τους. Η διαφορά από τον Κορδάτο είναι ότι οι σημερινοί εξελίχθηκαν. Πήραν πτυχίο – ο Κορδάτος δεν διέθετε -, αρκετοί κατέλαβαν θέσεις διδακτικού προσωπικού σε ΑΕΙ και δημιούργησαν μαρξιστική ομάδα, με διασυνδέσεις και επιρροή στα ΜΜΕ και στο ιδεολογικό εποικοδόμημα.

Ο Αλ. Τσιριντάνης συνεργάσθηκε στενά με την Χριστιανική Αδελφότητα Η ΖΩΗ και ήταν πολύ κοντά στο βασιλικό ζεύγος Παύλου – Φρειδερίκης. Πρέσβευε την κοραϊκή ιδεολογία, δηλαδή την απόρριψη του Βυζαντίου και τη σύνδεση του Ελληνισμού με τον Χριστιανισμό με μια υπόγεια σύνδεση 1000 ετών!... Στο ερώτημα, που ο ίδιος θέτει: «Πού ήταν επί 1000 χρόνια οι Έλληνες Χριστιανοί;» απαντά: «Δεν τους

βλέπαμε διότι ήσαν κρυμμένοι κάτω από μίαν απατηλή επιφάνεια. Ήσαν δύο υπόγεια ρεύματα, που τα χάνεις με τις αρχές του πέμπτου αιώνα και να που ξεπροβάλλουν πάλι μπροστά μας το 1453...». (Α.Ν. Τσιριντάνη «Εμείς οι Έλληνες» (Εκδόσεις «Συζήτηση», Αθήναι, 1978, σελ. 96). Ναι, αυτά γράφονται από καθηγητή Πανεπιστημίου, από το στόμα του οποίου κρέμονταν χιλιάδες συντηρητικών στην ιδεολογία και φιλελευθέρων στο φρόνημα Ελλήνων, κατά τις δεκαετίες 1950 και μετά.....

Ο Α.Ν. Τσιριντάνης για τον Πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄ γράφει ότι πιστεύει ότι ο αφορισμός στην Επανάσταση ήταν αληθινός και «σπουδαίος» και ότι ο Πατριάρχης «δεν ήθελε την Επανάσταση γιατί δεν πίστεψε σε αυτήν». (Αυτ. σελ. 106).

Ο Άγιος Γρηγόριος Ε΄ γεννήθηκε στη Δημητσάνα το 1746 και απαγχονίστηκε από τους Τούρκους ανήμερα το Πάσχα του 1821. Υπήρξε πολυγραφότατος, έδειχνε αποφασιστικότητα όπου χρειαζόταν και ευελιξία όταν ήταν να προστατεύσει το Γένος, και με χίλιες δυσκολίες κοίταξε πολύ την ανάπτυξη των γραμμάτων στους σκλαβωμένους Έλληνες, εγκατέστησε στο Πατριαρχείο τυπογραφείο και, όπου μπόρεσε, ανήγειρε ναούς. Ενδεικτικό των βασάνων που πέρασε είναι ότι από τα 24 χρόνια που έκανε Πατριάρχης τα δέκα εννέα τα πέρασε στην εξορία και μόνο τα πέντε στο Πατριαρχείο.... Τόσο αγαπητός ήταν στους Τούρκους!

Οι αντιεκκλησιαστικοί κύκλοι ως ευάλωτο σημείο στον Πατριάρχη, κτυπάνε το ότι ήταν εναντίον του κινήματος του Ρήγα Φεραίου και αφόρισε τον Αλ. Υψηλάντη και την Επανάσταση στη Βλαχία και στην Πελοπόννησο. Μόνο αυτοί που τα γράφουν και κάποιιοι που τους πιστεύουν υποστηρίζουν ότι ο Πατριάρχης ενήργησε με ελεύθερη βούληση και όχι κάτω από το γιαταγάνι του Σουλτάνου, όχι για τον ίδιο, εκείνος προείδε το μαρτύριό του, αλλά για όλο τον πολυάριθμο ελληνικό πληθυσμό της Πόλης. Η καθυστέρηση της αποστολής του αφορισμού, που επιμελώς μεθόδευσε, και η μη εκ μέρους του τιμωρία των κληρικών, που στην Πελοπόννησο και στη Ρούμελη μάχονταν ήδη κατά των Τούρκων, είναι δύο ακόμη σημεία που φωτίζουν τη στάση του Πατριάρχη έναντι της Επανάστασης.

ΑΝΘΟΛΟΓΗΣΗ.

Περιγραφή απαγχονισμού του Πατριάρχη. Η γαλλόφωνη εφημερίδα της Σμύρνης “Le Spectateur Oriental”, φανατικά υποστηρίζουσα τα

«δίκαια» του Σουλτάνου, στο φύλλο της της 12^{ης} Μαΐου 1821 έγραψε ανταπόκριση από την Κωνσταντινούπολη για τα γεγονότα που συνέβησαν εκεί Είναι η κοντινότερη στα γεγονότα αφήγηση και έχει ιδιαίτερη αξία. Μεταξύ άλλων έγραψε;

« ...Στις 19 Απριλίου (Σημ. Με το Ιουλιανό ημερολόγιο 8 Απριλίου) οι τούρκοι σφάζουν όποιον Έλληνα βλέπουν να περπατά στους δρόμους...Φονεύουν και άτομα διαφόρων εθνοτήτων που συνάντησαν στις όχθες του καναλιού....Την Κυριακή 21 Απριλίου (10 με το παλιό ημερολόγιο) ανήμερα Κυριακή του Πάσχα ο Έλληνας Πατριάρχης κατηγορήθηκε για συνεννόηση με τους επαναστάτες και κρεμάστηκε δημόσια μαζί με τρεις επισκόπους και οκτώ παπάδες...Το σώμα του Πατριάρχη έμεινε κρεμασμένο στην αγχόνη τρεις ημέρες. Μετά το σώμα του έσυραν εβραίοι μέσα από όλους τους δρόμους της πόλης και το πέταξαν στη θάλασσα. Πρέπει κανείς να γυρίσει πίσω περισσότερο από δύο αιώνες για να βρει περίπτωση Πατριάρχου που εκτελέστηκε...».

Η αιτία της καταδίκης του Πατριάρχη. Ο Σουλτάνος ήξερε προφανώς καλύτερα από κάθε άλλον και προ πάντων από τους οπαδούς του άθεου διαφωτισμού την αιτία του μαρτυρίου του Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄. Στο στήθος του οι δικοί του άνθρωποι κάρφωσαν την αιτία της καταδίκης και εκτέλεσης του: «...Ο άπιστος πατριάρχης των Ραγιαδων...αδύνατον να θεωρηθεί αλλότριος των στάσεων του έθνους του, τις οποίες διάφοροι κακότεροποι και αναίσθητοι ..διήγειραν και χρέος του ήταν να διδάξει ότι το τόλμημα ήταν μάταιο και ατελέσφορο....Αλλά εξ αιτίας της διαφθοράς της καρδιάς του όχι μόνο δεν μας ειδοποίησε, ούτε επαίδευσε τους απατηθέντας, αλλά καθόλα τα φαινόμενα ήταν ο ίδιος αυτός, ως αρχηγός, μυστικός σύμμαχος της επανάστασης...». (Αρχιμ. Θεοφίλου Σιμοπούλου «Μάρτυρες και αγωνισταί Ιεράρχαι της Ελληνικής Εθνεγερσίας 1821 – 1829) Εκδ. δαπάναις Δημ. Θεοφιλοπούλου, Αθήναι, 1971, σελ. 142).

Η επιστολή του Πατριάρχη στον Επίσκοπο Ησαΐα. Η επιστολή του Πατριάρχη προς τον Επίσκοπο Σαλώνων Ησαΐα, που εστάλη στις 28 Δεκεμβρίου 1820 αποδεικνύει τη γνώση που είχε της Επανάστασης, την οποία ποτέ δεν πρόδωσε.

«Αμφοτέρας τας τιμίας επιστολάς, δια του αγαθού πατριώτου Φούντα Γαλαξειδιώτου, ασφαλώς εδεξάμην ...Εχεμυθίας αδελφέ μεγίστη χρεία και προφύλαξις περί παν διάβημα, οι γαρ χρόνοι πονηροί εισί και εν τοις φιλοπατριώταις έστι και μοχθηρών ζύμη... Η του Παπανδρέα πράξις πατριωτική μεν τοις γινώσκουσι τα μύχια, κατακρίνουσι δε οι μη

ειδότες τον άνδρα. Κρύφα υπερασπίζου αυτόν, εν φανερώ δε άγνοιαν υποκρίνου...». (Αυτ. Σελ. 119)

Φροντίδα για την πνευματική ωφέλεια των πιστών. Στη μέριμνα του να μπορούν οι πιστοί να καταλαβαίνουν τα κείμενα των Πατέρων της Εκκλησίας ο Πατριάρχης μετέφερε στην απλή γλώσσα τις εξηγήσεις των Αποστολικών Αναγνώσμάτων, που είχε γράψει ο Προκάτοχος του, Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος:

«Επειδή τα συγγράμματα του εν αγίοις Πατρός ημών Ιωάννου Χρυσοστόμου εις όλους είναι δύσκολα, εις δε τους ιδιώτας πλέον (περισσότερο) δύσκολα δια την ελληνικήν διάλεκτον, εστοχάσθημεν ωφέλιμον εις τους χριστιανούς καν τα αναγνώσματα των Κυριακών όλου του ενιαυτού καί τινων δεσποτικών εορτών να μεταφράσωμεν εις την κοινήν διάλεκτον...». (Ιερομάρτυρος Αγίου Γρηγορίου Ε΄ «Εξήγησις των Αποστολικών Αναγνώσμάτων», Εκδ. «Ορθόδοξος Κυψέλη», Καμβουνίων 1, Θεσσαλονίκη, 1984, σελ. 7).

Ο Πατριάρχης κατά της αθεΐας της Γαλλικής Επανάστασεως. Ο Πατριάρχης Άγιος Γρηγόριος ο Ε΄ κατηγορήθηκε ότι ήταν κατά της Γαλλικής Επανάστασεως, και λόγω της Εγκυκλίου που απέστειλε στους Επτανησίους το 1798, κατόπιν εντολής του Σουλτάνου και εν όψει του πολέμου της Ναπολεόντειας Γαλλίας κατά της πρόσκαιρης συμμαχίας Αγγλων και Ρώσων με την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Όμως δεν χρειαζόταν η εντολή του Σουλτάνου ή κάποιου άλλου για να εκφραστεί ο Πατριάρχης κατά της αθεΐας, που προωθούσε η Γαλλική Επανάσταση. Είχε και το δεδομένο της δυσαρέσκειας των Ελλήνων των Ιονίων νήσων κατά των Γάλλων κατακτητών τους, που είχε αρχίσει να εκδηλώνεται λόγω της αλαζονείας των Γάλλων έναντί τους, της περιφρόνησης προς την χριστιανική Παράδοσή τους και της επιδίωξης κατάργησης των θεσμών τους.

Ο Πατριάρχης στην Εγκύκλιό του εκφράζεται αρνητικά για την αθεΐα του καθεστώτος που εγκατέστησαν στη Γαλλία ο Ροβεσπιέρος και οι σύντροφοί του. Έγραψε μεταξύ άλλων: « Ο πονηρός και αρχέκακος όφισ...έχυσε δαψιλώς (άφθονα) εις τας ψυχάς των Γάλλων τον ιόν της αποστασίας προς τον Θεόν και.. τους έρριψε εις παντελή αθεΐαν και ασέβειαν... αφαίρεσεν από τας ψυχάς αυτών και την προς Θεόν υποταγήν. Οι Γάλλοι δια να ελκύσωσιν ευκόλως τους ανθρώπους εις την ασέβειαν ταύτην, υπέκρυψαν την προς τον Θεόν αποστασίαν, με το δέλεαρ της ελευθερίας και με την πρότασιν της ομοιότητος και ισότητος και κατεπάτησαν τους θεσμούς της θρησκείας των...». (Βλ. σχ. Βα-

σιλείου Στυλ. Καραγεώργου, επικ. Καθηγ. ΕΚΠΑ «Η πατριαρχική Εγκύκλιος προς τους Επτανησίους το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η Γαλλική Επανάσταση» (Ανάτυπο από τον χαριστήριο Τόμο προς τιμήν του Οικ. Πατριάρχου Βαρθολομαίου Α΄, Αθήνα 2000, σελ. 26).

Στη σκέψη των ιδεολογικά κατά της Εκκλησίας τοποθετημένων Ελλήνων ενυπάρχει ένας παραλογισμός. Δηλαδή για να επαινέσουν τον Πατριάρχη Άγιο Γρηγόριο Ε΄ θα έπρεπε ή να είναι υπέρ της αθεΐας, την οποία κήρυτταν οι Γάλλοι Επαναστάτες, ή να κάνει διακήρυξη εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και να κινήσει εναντίον της επανάσταση στην Κωνσταντινούπολη...-

Πηγή : <https://www.antibaro.gr/article/>